

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Konteksty literatury polskiej XIX wieku
Kod przedmiotu*	IXB1/7
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury i Kultury XIX Wieku oraz Badań Mitoznawczych
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I, semestr 2
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy literaturoznawczy
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof. dr hab. Marek Stanisz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Marek Stanisz, dr hab. prof. UR Kazimierz Maciąg, dr hab. prof. UR Mariusz Chrostek, dr Anna Dworak, dr Wojciech Maryjka

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	ZW- zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
2			30						3

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (zaliczenie z oceną)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

wiedza uzyskana podczas studiów licencjackich

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C1	pogłębienie wiedzy uzyskanej na poziomie licencjackim
C2	doskonalenie umiejętności samodzielnej analizy i interpretacji oraz krytycznego oceniania wybranych tekstów z zastosowaniem odpowiedniej terminologii teoretycznoliterackiej
C3	utrwalenie umiejętności sytuowania dziewiętnastowiecznych utworów literackich w różnych kontekstach kulturowych i tradycjach

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka dysponuje wiedzą o literaturze i kulturze polskiej XIX; uwzględnia właściwe konteksty.	K_Wo9
EK_02	Student/ka dysponuje pogłębioną wiedzą o powiązaniach literatury polskiej XIX w. i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanej specjalności z historią, historią sztuki, filozofią oraz innymi kierunkami filologicznymi, a także naukami społecznymi, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych.	K_Wo8
EK_03	Student/ka samodzielnie zdobywa wiedzę i rozwija umiejętności badawcze w zakresie literatury polskiej XIX w. i kultury narodowej; w sposób świadomy rozwija własną karierę zawodową.	K_Uo3
EK_04	Student/ka scala wiedzę z zakresu literaturoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii w nietypowych, a także skomplikowanych sytuacjach profesjonalnych.	K_Uo4
EK_05	Student/ka odpowiedzialnie i zgodnie z zawodowym kodeksem etycznym pełni rolę zawodową, podejmuje również działania na rzecz przestrzegania tych zasad; dba o dorobek i tradycje pełnionego zawodu; ma świadomość znaczenia języka polskiego, literatury polskiej i kultury narodowej w kulturze europejskiej i światowej.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Wariant 1

Treści merytoryczne
1. Poglądy Cypriana K. Norwida na sztukę w <i>Promethidionie</i> oraz wypowiedziach publicystycznych poety: o sztuce prawdziwej i fałszywej, o związku piękna z miłością i z użytecznością, o sztuce i pracy, o roli prostego ludu, o grzechach Polaków przeciw sztuce i pięknu, o współistnieniu treści i formy.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

2. Kraje Orientu w relacjach romantycznych podróżników oraz pod pędzlem malarzy – Franciszka Wężyka <i>Podróże po starożytnym świecie</i> (część 2: <i>Egipt – obrazy</i>), motywy afrykańskie w malarstwie Eugeniusza Delacroix.
3. Orientalizm w poezji Adama Mickiewicza (<i>Sonety krymskie, Farys</i>) oraz Juliusza Słowackiego (powieści poetyckie <i>Mnich, Arab, Lambro, Ojciec zadżumionych</i>).
4. Kaukaz i step kirgiski w zesańczeniach wierszach Tadeusza Łady-Zabłockiego, Władysława Strzelnickiego i Gustawa Zielińskiego.
5. Romantyczny mit Syberii w III części <i>Dziadów</i> Adama Mickiewicza oraz w <i>Anhellim</i> Juliusza Słowackiego.
6. Obrazy syberyjskiego zesłania w wierszach Gustawa Ehrenberga, Stefana Garczyńskiego, Teofila Lenartowicza, Cypriana Norwida i Franciszka Olechnowicza.
7. Syberia na obrazach Aleksandra Sochaczewskiego, Artura Grottgera i Jacka Malczewskiego wobec wybranych relacji pamiętnikarskich.
8. Tatrzańskie krajobrazy w twórczości pozytywistycznych miłośników górskich wędrówek – Adama Asnyka (<i>Morskie Oko, Limba, Noc pod Wysoką</i>) i Stanisława Witkiewicza (<i>Na przetęczy</i>).

B. Wariant 2

Treści merytoryczne
1. W kręgu XIX-wiecznych gatunków autobiograficznych: od listu osobistego przez list - reportaż do eseju (na wybranych przykładach: F. Chopin, J. Słowacki (<i>Listy do matki</i>), Z. Krasiński (<i>Listy do Delfiny, Listy do ojca</i>), H. Sienkiewicz (<i>Listy z podróży do Ameryki</i>), Aleksander Świętochowski, Zenon Przesmycki).
2. Pamiętnikarze XIX-wieczni, np.: Ksawery Prek, <i>Czasy i ludzie</i> , Kazimierz Chłędowski (<i>Pamiętniki, Album fotograficzne</i>), Józef Lubomirski (<i>Historia pewnej ruiny</i>); Jadwiga Zamojska (<i>Wspomnienia</i>); Anna Potocka (<i>Mój pamiętnik</i>).
3. Gromadzenie i strzeżenie dóbr kultury w dobie zaborów. Ossolineum, Muzeum polskie w Raperswilu.
4. Dziewiętnastowieczne celebrytki np.: Maria Walewska, Maria Wirtemberska, George Sand, królowa Wiktorja, Ewelina Hańska.
5. Kult Napoleona w kulturze XIX wieku.
6. Rzeszów i Podkarpacie na mapie dziewiętnastowiecznego życia kulturalnego (instytucje, twórcy, prasa)
7. Przemiany edukacji i szkoły w XIX wieku.
8. W kręgu literatury popularnej: M. Rodziewiczówna – <i>Między ustami a brzegiem pucharu</i> jako romans patriotyczny lub <i>Dewajtis</i> .
9. Maria Bartusówna i jej twórczość w kontekstach epoki.
10. Józef Ignacy Kraszewski – pisarz i „instytucja”. Wybrana powieść współczesna Kraszewskiego, np. <i>Poeta i świat, Lalki, Dwa światy, Latarnia czarnoksiężka</i> .
11. Charlotte Brontë (<i>Dziwne losy Jane Eyre</i>) czyli kwestia kobieca w połowie XIX w.
12. Kariera ponad wszystko (<i>Bel-Ami</i> G. de Maupassant'a).
13. W poszukiwaniu szczęścia, sensu życia, dogmatu (<i>Bez dogmatu</i> H. Sienkiewicza).

C. Wariant 3

Treści merytoryczne (do wyboru kilka zagadnień)

<p>1. Europa w XIX wieku: podziały i sojusze polityczne, ustroje polityczne, prawo, gospodarka, demografia.</p> <p>Lektury i opracowania: Benedetto Croce, <i>Historia Europy w XIX wieku</i>, przeł. Joanna Ugniewska, wstępem poprzedził Bronisław Geremek, posłowiem opatrzył Gustaw Herling-Grudziński, Warszawa 1998; Norman Davies, <i>Europa. Rozprawa historyka z historią</i>, przeł. Elżbieta Tabakowska, Kraków 1998; Katarzyna Cieczot, Michał Pospiszył, <i>Romantyczny antykapitalizm</i>, Warszawa 2018 (wersja online: https://ibl.waw.pl/antykaptalizmdodruk.pdf).</p>
<p>2. Mapy: XIX-wieczna geografia polityczna Europy i ziem polskich.</p> <p>Lektury i opracowania: <i>Atlas historyczny świata</i>, red. Józef Wolski [dowolne wydanie]; <i>Nowy wielki atlas historyczny</i>, Warszawa 2021; <i>Wielki atlas historii Polski</i>, red. W. Sienkiewicz, E. Olczak, M. Wieczorek, Warszawa 2018; Dorota Siwicka, <i>Mapy romantyków</i>, Warszawa 2018; Nowa Panorama Literatury Polskiej: <i>Atlas Polskiego romantyzmu</i> (http://nplp.pl/kolekcja/atlas-romantyzmu/). Marta Zielińska, <i>Granice</i>, Warszawa 2018 (wersja online: https://ibl.waw.pl/granicesrodkidruk.pdf).</p>
<p>3. Galicja – terytorium, gospodarka, ludność, wielokulturowość.</p> <p>Lektury i opracowania: <i>Mit Galicji</i>, pod red. J. Purchli, W. Kosa oraz Ż. Komar, M. Rydiger i W. M. Schwarza, Kraków 2014; Martin Pollack, <i>Po Galicji: o chasydach, Hucułach, Polakach i Rusinach. imaginacyjna podróż po Galicji Wschodniej i Bukowinie, czyli Wyprawa w świat, którego nie ma</i>, przeł. Andrzej Kopacki, Czarne 2007 [lub wyd. wcześniejsze]; czasopisma naukowe „Galicja. Studia i Materiały” (wybrane artykuły).</p>
<p>4. Cywilizacja XIX wieku: odkrycia naukowe, technika, wynalazki.</p> <p>Lektury i opracowania: Wojciech Tomasiak, <i>Romantycy i technika, t. 1</i>, Warszawa 2017 (wersja online: https://ibl.waw.pl/technikat1druk.pdf); Wojciech Tomasiak, <i>Romantycy i technika, t. 2</i>, Warszawa 2017 (wersja online: https://ibl.waw.pl/technikat2druk.pdf); Wojciech Tomasiak, <i>Inna droga. Romantycy a kolej</i>, Warszawa 2012 (wersja online: https://ibl.waw.pl/srodki-inna-droga.pdf); Marek Bieńczyk, <i>Katastrofy i wypadki w czasach romantyków</i>, Warszawa 2017 (wersja online: https://ibl.waw.pl/bienczykdodruk.pdf); Marco Bersanelli, <i>Wielki spektakl na niebie. Osiem wizji wszechświata od starożytności do naszych czasów</i>, tłum. Agnieszka Liszka-Drażkiewicz, Kraków 2020; <i>Historia astronomii</i>, pod redakcją Michaela Hoskina, przełożył Jarosław Włodarczyk, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007; Jerzy Kierul, <i>Ład Świata. Od kosmosu Arystotelesa do wszechświata Wielkiego Wybuchu</i>, Warszawa 2007.</p>
<p>5. Społeczeństwo w XIX-wiecznej Polsce: ziemianie i chłopci, państwo i służba, robotnicy.</p> <p>Lektury i opracowania: Adam Leszczyński, <i>Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oporu. Mitologia panowania</i>, Warszawa 2020; Joanna Kuciel-Frydryszak, <i>Służące do wszystkiego</i>, Warszawa 2018; Alicja Urbanik-Kopeć, <i>Anioł w domu, mrówka w fabryce</i>, Warszawa 2018; Irena Domańska-Kubiak, <i>Zakątek pamięci. Życie polskie w XIX-wiecznych dworach kresowych</i>, Warszawa 2004; Kacper Pobłocki, <i>Kapitalizm. Historia krótkiego trwania</i>, Warszawa 2017; Kacper Pobłocki, <i>Chamstwo</i>, Wołowiec 2021; Joanna Kuciel-Frydryszak, <i>Chłopki. Opowieść o naszych babkach</i>, Warszawa 2023.</p>
<p>6. Stereotypy narodowościowe w XIX wieku: Niemcy, Rosjanie, Żydzi, Polacy.</p> <p>Teksty: Gustave Doré, <i>Dzieje świętej Rusi – malownicze, dramatyczne i karykaturalne</i>, przeł. Józef Waczków, Gdańsk 2004.</p> <p>Lektury i opracowania: <i>Narody i stereotypy</i>, pod red. Teresy Walas, Kraków 1995; Zofia Mitosek, <i>Literatura i stereotypy</i>, Wrocław 1974; <i>Katalog wzajemnych uprzedzeń Polaków i Rosjan</i>, pod red. Andrzeja de Lazari, Warszawa 2006; Aleksander Lipatow, <i>Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia. Kultura. Literatura. Polityka</i>, Toruń 2003; <i>Wokół stereotypów Niemców i Polaków</i>, pod red. Wojciecha Wrzesińskiego, Wrocław 1993; Tomasz Szarota, <i>Niemcy i Polacy. Wzajemne postrzeganie i stereotypy</i>, Warszawa 1996; Peter Nitsche, <i>Stereotypy narodowe dotyczące Polski i Polaków w Niemczech w XIX w.</i>, Poznań 2000; Zygmunt Radłowski, <i>Jak narody widzą siebie nawzajem? Stereotypy narodowościowe w Europie na przykładzie Polski i Niemiec</i>, Warszawa 2018.</p>
<p>7. Żydzi w XIX-wiecznej kulturze polskiej</p> <p>Lektury i opracowania: Anna Wojtyczek, <i>Tradycja i religia Żydów w literaturze polskiej XIX wieku</i>, Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 2012; Bogdan Burdziej, <i>Izrael i krzyż. Tematy żydowskie w literaturze polskiej XIX wieku</i>, Toruń 2014; <i>Kwestia</i></p>

<p>żydowska w XIX wieku. <i>Spory o tożsamość Polaków. Praca zbiorowa</i>, pod red. Grażyny Borkowskiej [i in.], Warszawa 2004; Mieczysław Ingłot, <i>Postać Żyda w literaturze polskiej lat 1822-1864</i>, Wrocław 1999.</p>
<p>8. Ciało, piękno cielesne i brzydota, moda w XIX wieku. Lektury i opracowania: Georges Vigarello, <i>Historia urody. Ciało i sztuka upiększania od renesansu do dziś</i>, przeł. Maciej Falski, Warszawa 2011; François Boucher, <i>Historia mody. Dzieje ubiorów od czasów prehistorycznych do końca XX wieku</i>, tłum. Piotr Wrzosek, Warszawa 2003; Anna Sieradzka, <i>Żony modne. Historia mody kobiecej od starożytności do współczesności</i>, Warszawa 1993; Krzysztof Łoszewski, <i>Od spódnicy do spodni. Historia mody męskiej</i>, Olszanica 2014.</p>
<p>9. Zdrowie i choroba w XIX wieku. Lektury i opracowania: Grzegorz Marzec, <i>Medycyna</i>, Warszawa 2018 (wersja online: https://ibl.waw.pl/medycynadruk.pdf); Georges Vigarello, <i>Historia zdrowia i choroby. Praktyki sanitarne od średniowiecza do współczesności</i>, przeł. Małgorzata Szymańska, Warszawa 2011; Katarzyna Czczot, <i>Magnetyzm</i>, Warszawa 2016 (wersja online: https://ibl.waw.pl/magnetyzmdruk.pdf); Katarzyna Czczot, <i>Praktyki psychiatrii</i>, Warszawa 2018 (wersja online: https://ibl.waw.pl/psychiatriadruk.pdf).</p>
<p>10. Podróże i podróżowanie w XIX wieku (po kraju i za granicą) Teksty: Seweryn Goszczyński, <i>Dziennik podróży do Tatrów</i>, oprac. Stanisław Sierotwiński, BN I, 170, Wrocław 1958; Łucja Rautenstrauchowa, <i>Miasta, góry i doliny</i> [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych]; Łucja Rautenstrauchowa, <i>W Alpach i za Alpami</i> [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych]; Łucja Rautenstrauchowa, <i>Wspomnienia moje o Francji</i> [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych]. Lektury i opracowania: Janina Kamionka-Straszakowa, „Do ziemi naszej”. <i>Podróże romantyków</i>, Kraków 1988; Stanisław Burkot, <i>Polskie podróżopisarstwo romantyczne</i>, Warszawa 1988; czasopismo „Góry – Literatura – Kultura” (wybrane artykuły); Wojciech Tomasiak, <i>Inna droga. Romantycy a kolej</i>, Warszawa 2012 (wersja online: https://ibl.waw.pl/srodki-inna-droga.pdf).</p>
<p>11. Wolny czas w XIX wieku. Teksty: Wybrane pamiętniki: np.: Ksawery Prek, <i>Czasy i ludzie</i> [dowolne wydanie]; Kazimierz Chętdowski, <i>Pamiętniki</i>, t. 1 [dowolne wydanie]; Józef Lubomirski, <i>Historia pewnej ruiny. Pamiętniki 1839-1870</i>, przeł. Tadeusz Evert, wstęp i komentarz Juliusz W. Gomulicki, Warszawa 1975; Anna Potocka, <i>Mój pamiętnik</i> [dowolne wydanie]; Gabriela z Güntherów Puzynina, <i>W Wilnie i w dworach litewskich</i> [dowolne wydanie]; Stanisław Morawski, <i>Kilka lat młodości mojej w Wilnie</i> [dowolne wydanie]; L. Jabłonowski, <i>Złote czasy i wywczasy. Pamiętnik szlachcica z pierwszej połowy XIX stulecia</i>, Lwów 1920. Lektury i opracowania: Marta Zielińska, <i>Kłopotliwe rozrywki</i>, Warszawa 2018 (wersja online: https://ibl.waw.pl/zielinskarozrywkidruk.pdf); Marta Zielińska, <i>Pogoda w czasach romantyków</i>, Warszawa 2017 (wersja online: https://ibl.waw.pl/pogodasrodekdruk.pdf); Beata Mytych-Forajter, <i>Zwierzęta na zakręcie</i>, Warszawa 2017 (wersja online: https://ibl.waw.pl/mytychdruk.pdf).</p>
<p>12. Muzyka i życie muzyczne XIX wieku: a) Życie artystyczne dziewiętnastowiecznych polskich miast (lub: dziewiętnastowiecznej Warszawy) Lektury i opracowania: <i>Człowiek romantyzmu</i>, pod red. F. Fureta, seria <i>W kręgu codzienności</i>, Warszawa 2001. Paulina Wilkońska, <i>Moje wspomnienia o życiu towarzyskiem na prowincji w Kongresówce</i>, Poznań 1875 [wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych]. Iwona Puchalska, <i>Improwizacja poetycka w kulturze polskiej XIX wieku na tle europejskim</i>, Kraków 2013. b) Gatunki z pogranicza literatury i muzyki - pieśń romantyczna i opera w XIX wieku. Lektury i opracowania: Alfred Einstein, <i>Muzyka w epoce romantyzmu</i>, przeł. Michalina i Stefan Jarocińscy, Kraków 1983. Mieczysław Tomaszewski, <i>Studia nad pieśnią romantyczną: od wyznania do wołania</i>, Kraków 1997. Alina Borkowska-Rychlewska, <i>Szekspir w operze XIX wieku. Romantyczne konteksty, inspiracje i nawiązania</i>, Poznań 2013.</p>

<p>c) Historia muzyki XIX wieku: instytucje, przedstawiciele, nurty, konwencje. Lektury i opracowania: Danuta Gwizdalanka, <i>Historia muzyki (2)</i>, Kraków 2006. Bogusław Schaeffer, <i>Dzieje muzyki</i>, Warszawa 1983. Marcin Gmys, <i>Harmonie i dysonanse</i>, Poznań 2002.</p>
<p>13. Literatura XIX wieku i multimedialność: XIX-wieczne wydania <i>Śpiewów historycznych</i> Juliana Ursyna Niemcewicza, <i>Śpiewnik domowy</i> Stanisława Moniuszki. Lektury i opracowania: Julian Ursyn Niemcewicz, <i>Śpiewy historyczne z muzyką i rycinami</i>, Warszawa 1816 [wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych]; <i>Śpiewnik domowy</i> Stanisława Moniuszki [XIX-wieczne wydania dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych];</p>
<p>14. Historia idei XIX wieku: meandry poświęcenia patriotycznego. Lektury i opracowania: Stefan Chwin, <i>Oddać życie za Polskę. Samobójstwo altruistyczne w kulturze polskiej XIX wieku</i>, Gdańsk 2021.</p>
<p>15. Literatura i sztuka XIX wieku we współczesnej popkulturze. Lektury: Paweł Goźliński, <i>Jul</i>, Wołowiec 2010; Paweł Goźliński, <i>Dziady</i>, Wołowiec 2015. Filmy: <i>Jaśniejsza od gwiazd</i>, reż. Jane Campion (2009), <i>Mary Shelley</i>, reż. Haifaa Al-Mansour (2017); <i>Kopia mistrza</i>, reż. Agnieszka Holland (2006); <i>Chopin. Pragnienie miłości</i>, reż. Jerzy Antczak (2002); <i>Renoir</i> (reż. Gilles Bourdos (2012); <i>Twój Vincent</i>, reż. Dorota Kobiela, Hugh Welchman (2017).</p>

3.4 Metody dydaktyczne

analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), praca metodą projektów (w ramach wariantu 3 zajęć), przygotowanie referatów

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, sprawozdanie	konwersatorium
EK_02	zbieżne z EK_1	zbieżna z EK_1
EK_03	zbieżne z EK_1	zbieżna z EK_1
EK_04	zbieżne z EK_1	zbieżna z EK_1
EK_05	rozmowa na konsultacjach	konsultacje

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywność oceniana każdorazowo na zajęciach – można uzyskać maksymalnie 3 punkty (dodatkowe punkty otrzymuje się za przygotowanie referatu – są to 1 do 3 punktów za każdy referat w zależności od jego oceny).

Ocena podsumowująca:

Poniżej 12 punktów – ocena niedostateczna, 12 punktów - ocena dostateczna, 15 punktów - ocena dostateczna plus, 20 punktów - ocena dobra, 25 punktów - ocena dobra plus, powyżej 30 punktów - ocena bardzo dobra

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, lektura własna, przygotowanie referatu lub projektu)	58
SUMA GODZIN	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie przewiduje się

7. LITERATURA

Literatura podstawowa

Wariant 1:

- C. Norwid, *Promethidion*, wstęp i komentarze A. Zaleski, Warszawa 1989 (stąd także Epilog i *Przypiski autora*)
- C. Norwid, *Krytycy i artyści*, [w:] tenże, *Pisma wybrane*, t. 4: *Proza*, Warszawa 1983, s. 183-187
- C. Norwid, *O sztuce*, [w:] tamże, s. 215-234
- S. Burkot, *Polskie podróżopisarstwo romantyczne*, Warszawa 1988, s. 40-121
- M. Piwińska, *Orientalizm*, [w:] *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. J. Bachórz, A. Kowalczykowa, Wrocław 1991, s. 655-660
- Franciszek Wężyk, *Podróże po starożytnym świecie. Część 2: Egipt – obrazy*, Warszawa 1842 (fragmenty)
- A. Mickiewicz, *Sonety krymskie* (wszystkie) – wyd. dowolne
- A. Mickiewicz, *Farys* – wyd. dowolne
- J. Słowacki, *Mnich* – wyd. dowolne

- J. Słowacki, *Arab* – wyd. dowolne
- J. Słowacki, *Lambro* – wyd. dowolne
- J. Słowacki, *Ojciec zadżumionych*, [w:] tenże, *Dzieła wszystkie* pod red. J. Kleinera, tom III, wyd. drugie, Wrocław 1952, s. 129-145
- Tadeusz Łada-Zabłocki, *Na wierzchołku Dzwaris-Achmarti, Ozymund*, [w:] *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku*. Seria III: *Literatura krajowa w okresie romantyzmu 1831-1863*, t. 3, s. 366-368
- Tadeusz Łada-Zabłocki, *Alazańska dolina*, [w:] „*I ziarno duszy nagie pozostało*”. *Antologia wierszy polskiego romantyzmu*, t. 1, Kraków 2006, s. 567
- Władysław Strzelnicki, *Kaz-Beg, Jeździec na kaspijskim wybrzeżu*, [w:] tamże, s. 574-576
- Gustaw Zieliński, *Na pomieszkaniu Adolfa Januszkiewicza, Step* (fragmenty), [w:] A. Kuczyński, *Polacy w Kazachstanie. Zestawienia – dziedzictwo – Nadzieje – Powroty*, Krzeszowice 2014, s. 398-405
- A. Mickiewicz, *Dziady. Część III*, wyd. dowolne. Tu: *Scena więzienna, Widzenie księdza Piotra, Ustęp (Droga do Rosji)*
- J. Słowacki, *Anhelli*, wstęp i komentarze S. Makowski, Warszawa 1987
- G. Ehrenberg, *Podróż na Syberię*, [w:] Z. Trojanowiczowa, *Sybir romantyków*, Kraków 1992, s. 199-200
- S. Garczyński, *Grobowiec na granicach Syberii*, [w:] tamże, s. 223-226
- T. Lenartowicz, *Z północy, Cienie syberyjskie*, [w:] tamże, s. 249-250, 253-257
- C. Norwid, *Syberie*, [w:] tamże, s. 268
- F. Olechnowicz, *W kopalni*, [w:] tamże, s. 270-274
- A. Asnyk, *Morskie Oko* (cały cykl), wyd. dowolne
- Stanisław Witkiewicz, *Na przełęczy* (fragment), [w:] *Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku*. Seria IV: *Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu*, t. IV, s. 85-91
- Jacek Kolbuszewski, *Tatry w literaturze polskiej 1805-1939*, Kraków 1982

Wariant 2:

- T. Bujnicki, *Wstęp do: H. Sienkiewicz, Bez dogmatu*, BN I, nr 301 Wrocław 2002;
- M. Brandys, *Kłopoty z panią Walewską*, wyd. dowolne;
- J. Chłap-Nowakowa, *Dwór polski. Architektura - tradycja - historia*, Kraków 2007.
- N. Davies, *Zaginione królestwa*, Kraków 2010;
- I. Domańska-Kubiak, *Zakątek pamięci. Życie polskie w XIX-wiecznych dworach kresowych*, Warszawa 2004.
- *Galicyskie wspomnienia szkolne*, oprac. A. Knot, Kraków 1955.
- W. Gomulicki, *Wspomnienia niebieskiego mundurka*, wyd. dowolne.
- J. Hoff, *Mieszkańcy małych miast Galicji Wschodniej w okresie autonomicznym*, Rzeszów 2005.
- Korespondencja: Z. Krasińskiego (*Listy do Delfiny, Listy do ojca*), J. Słowackiego (*Listy do matki*), F. Chopina, H. Sienkiewicza, M. Konopnickiej.
- K. Maciąg, *Dusza narodu czy marzenie chorej duszy? O legendzie literackiej Fryderyka Chopina w okresie młodej Polski*, [w:] *Między biografią, literaturą i legendą*, pod red. M. Stanisza i K. Maciąga, Rzeszów 2010, s. 176-198.
- A. Martuszevska, *Jak szumi Dewajtis. Studia o powieściach Marii Rodziewiczówny*, Kraków 1989;
- A. Nieuważny, *My z Napoleonem*. Wrocław 1999.

- *Polski esej literacki. Antologia* (seria Biblioteka Narodowa), oprac. J. Tomkowski, Wrocław 2017.
- B. Prus, „*Obrazy wszystkiego*”. *O literaturze i sztuce. Wybór z Kronik*, wybór i opracowanie Samuel Sandler, przypisami opatrzył Bartłomiej Szleszyński, Warszawa 2006.
- R. Przybylski, *Cień jaskółki. Esej o myślach Chopina*, Kraków 2009.
- Gabriela z Guntherów Puzynina, *W Wilnie i dworach litewskich 1815-1843*, Kraków 1990 (reprint).
- H. Sienkiewicz, *Listy z podróży do Ameryki* (wyd. dowolne).
- *Szkolnictwo opieka i wychowanie w Królestwie Polskim od jego ustanowienia do odzyskania przez Polskę niepodległości 1815-1918*, red. H. Markiewiczowa i I. Czarnecka, Warszawa 2016.
- *Sztuka pisania. O liście polskim w wieku XIX*, pod red. J. Sztachelskiej i E. Dąbrowicz, Białystok 2000;
- J. Szymczak-Hoff, *Życie towarzyskie i kulturalne Rzeszowa w dobie autonomii Galicji*, Rzeszów 1993.
- W. Tatarkiewicz, *O szczęściu*, wyd. dowolne;
- J. Tomkowski, *Dzieje literatury powszechnej*, Warszawa 2008.

Literatura uzupełniająca

Wariant 1:

- M. Gołaszewska, *Zarys estetyki. Problemy, metody, teorie*, Kraków 1973 lub nowsze wydanie;
- M. Chrostek, *Etos dziewiętnastowiecznych zesańców*, Wrocław 2008;
- M. Chrostek, *Sybir w „Anhellim” wobec pamiętników zesańców*, [w:] „Przez gwiazdy i błękit jestem z Wami”. *W 200. rocznicę urodzin Juliusza Słowackiego*, red. M. Chrostek, T. Pudłocki, J. Starnawski, Przemyśl-Rzeszów 2009, s. 37-54;
- I. Kalinowska, *Between East and West: Polish and Russian nineteenth-century travel to the Orient (Rochester Studies in east and central Europe)*, 2004;
- J. Majda, *Tatrzańskim szlakiem literatury*, Kraków 1982.

Wariant 2:

- J. Czachowska, Roman Loth, *Przewodnik polonisty. Bibliografie, słowniki, biblioteki, muzea literackie*, Wrocław 1981;
- W. Danek, *Józef Ignacy Kraszewski*, wyd. dowolne;
- J. Dybiec, *Nie tylko szabłą. Nauka i kultura polska w walce o utrzymanie tożsamości narodowej 1795 - 1918*, Kraków 2004;
- A. Jagusztyn, *Dzieje drukarstwa i księgarstwa w Rzeszowie w latach 1840-1939*, Rzeszów 1974.
- *Literatura francuska*, pod red. A. Adama, G. Lerminier’a, E. Morot-Sir, t. II (XIX w XX wiek), Warszawa 1980;
- S. Markowski, *Polski dwór*, Kraków 2006.
- *Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych*, pod red. A. Chwalby, Warszawa 2006;
- E. Skorupa, *Polskie symbole kulturowe przed sądem pruskim w latach 1871 - 1914. „O podburzanie do gwałtów...”*, Kraków 2004;
- S. Wasylewski, *Życie polskie w XIX wieku*, Warszawa 2008;

Wariant 3:

Teksty:

- Goszczyński Seweryn, *Dziennik podróży do Tatrów*, oprac. Stanisław Sierotwiński, BN I, 170, Wrocław 1958.
- Rautenstrauchowa Łucja, *Miasta, góry i doliny* [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych].
- Rautenstrauchowa Łucja, *W Alpach i za Alpami* [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych].
- Rautenstrauchowa Łucja, *Wspomnienia moje o Francji* [dowolne wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych].
- Pamiętniki XIX-wieczne (Ksawery Prek, *Czasy i ludzie* [dowolne wydanie]; Kazimierz Chłędowski, *Pamiętniki*, t. 1 [dowolne wydanie]; Józef Lubomirski, *Historia pewnej ruiny. Pamiętniki 1839-1870*, przeł. Tadeusz Evert, wstęp i komentarz Juliusz W. Gomulicki, Warszawa 1975; Anna Potocka, *Mój pamiętnik* [dowolne wydanie]; Gabriela z Güntherów Puzynina, *W Wilnie i w dworach litewskich* [dowolne wydanie]; Stanisław Morawski, *Kilka lat młodości mojej w Wilnie* [dowolne wydanie]; L. Jabłonowski, *Złote czasy i wywczasy. Pamiętnik szlachcica z pierwszej połowy XIX stulecia*, Lwów 1920.).
- Wilkońska Paulina, *Moje wspomnienia o życiu towarzyskiem na prowincji w Kongresówce*, Poznań 1875 [wydanie dostępne na portalu Federacji Bibliotek Cyfrowych].

Mapy:

- *Atlas historyczny świata*, red. Józef Wolski [dowolne wydanie].
- Nowa Panorama Literatury Polskiej: *Atlas Polskiego romantyzmu* (<http://nplp.pl/kolekcja/atlas-romantyzmu/>).
- *Nowy wielki atlas historyczny*, Warszawa 2021.
- Siwicka Dorota, *Mapy romantyków*, Warszawa 2018.
- *Wielki atlas historii Polski*, red. W. Sienkiewicz, E. Olczak, M. Wieczorek, Warszawa 2018.

Opracowania:

- Narody i stereotypy*, pod red. Teresy Walas, Kraków 1995; Zofia Mitosek, *Literatura i stereotypy*, Wrocław 1974; *Katalog wzajemnych uprzedzeń Polaków i Rosjan*, pod red. Andrzeja de Lazari, Warszawa 2006;; Tomasz Szarota, *Niemcy i Polacy. Wzajemne postrzeganie i stereotypy*, Warszawa 1996; Peter Nitsche, *Stereotypy narodowe dotyczące Polski i Polaków w Niemczech w XIX w.*, Poznań 2000; Zygmunt Radłowski, *Jak narody widzą siebie nawzajem? Stereotypy narodowościowe w Europie na przykładzie Polski i Niemiec*, Warszawa 2018.
- Bersanelli Marco, *Wielki spektakl na niebie. Osiem wizji wszechświata od starożytności do naszych czasów*, tłum. Agnieszka Liszka-Drążkiewicz, Kraków 2020.
 - Bieńczyk Marek, *Katastrofy i wypadki w czasach romantyków*, Warszawa 2017 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/bienczykdodruk.pdf>).
 - Boucher François, *Historia mody. Dzieje ubiorów od czasów prehistorycznych do końca XX wieku*, tłum. Piotr Wrzosek, Warszawa 2003.
 - Burdziej Bogdan, *Izrael i krzyż. Tematy żydowskie w literaturze polskiej XIX wieku*, Toruń 2014.
 - Burkot Stanisław, *Polskie podróżopisarstwo romantyczne*, Warszawa 1988.

- Chwin Stefan, *Oddać życie za Polskę. Samobójstwo altruistyczne w kulturze polskiej XIX wieku*, Gdańsk 2021.
- Croce Benedetto, *Historia Europy w XIX wieku*, przeł. Joanna Ugniewska, wstępem poprzedził Bronisław Geremek, postłowie opatrzył Gustaw Herling-Grudziński, Warszawa 1998.
- Czeczot Katarzyna, *Magnetyzm*, Warszawa 2016 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/magnetyzmdruk.pdf>).
- Czeczot Katarzyna, *Praktyki psychiatrii*, Warszawa 2018 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/psychiatriadruk.pdf>).
- Czeczot Katarzyna, Michał Pospiszyl, *Romantyczny antykapitalizm*, Warszawa 2018 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/antykapitalizmdodruk.pdf>).
- *Człowiek romantyzmu*, pod red. F. Fureta, seria *W kręgu codzienności*, Warszawa 2001.
- Davies Norman, *Europa. Rozprawa historyka z historią*, przeł. Elżbieta Tabakowska, Kraków 1998.
- Domańska-Kubiak Irena, *Zakątek pamięci. Życie polskie w XIX-wiecznych dworach kresowych*, Warszawa 2004.
- Doré Gustave, *Dzieje świętej Rusi – malownicze, dramatyczne i karykaturalne*, przeł. Józef Waczków, Gdańsk 2004.
- Einstein Alfred, *Muzyka w epoce romantyzmu*, przeł. Michalina i Stefan Jarocińscy, Kraków 1983.
- „Galicja. Studia i Materiały” [czasopismo naukowe] – wybrane artykuły.
- „Góry – Literatura – Kultura” [czasopismo naukowe] – wybrane artykuły.
- *Historia astronomii*, pod redakcją Michaela Hoskina, przełożył Jarosław Włodarczyk, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007.
- Inglot Mieczysław, *Postać Żyda w literaturze polskiej lat 1822-1864*, Wrocław 1999.
- Kamionka-Straszakowa Janina, *„Do ziemi naszej”. Podróże romantyków*, Kraków 1988.
- *Katalog wzajemnych uprzedzeń Polaków i Rosjan*, pod red. Andrzeja de Lazari, Warszawa 2006.
- Kierul Jerzy, *Ład Świata. Od kosmosu Arystotelesa do wszechświata Wielkiego Wybuchu*, Warszawa 2007.
- Kuciel-Frydryszak Joanna, *Służące do wszystkiego*, Warszawa 2018.
- Kuciel-Frydryszak Joanna, *Chłopki. Opowieść o naszych babkach*, Warszawa 2023.
- *Kwestia żydowska w XIX wieku. Spory o tożsamość Polaków. Praca zbiorowa*, pod red. Grażyny Borkowskiej [i in.], Warszawa 2004.
- Leszczyński Adam, *Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oporu. Mitologia panowania*, Warszawa 2020.
- Lipatow Aleksander, *Rosja i Polska: konfrontacja i grawitacja. Historia. Kultura. Literatura. Polityka*, Toruń 2003.
- Łoszewski Krzysztof, *Od spódnicy do spodni. Historia mody męskiej*, Olszanica 2014.
- Marzec Grzegorz, *Medycyna*, Warszawa 2018 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/medycynadruk.pdf>).
- *Mit Galicji*, pod red. J. Purchli, W. Kosa oraz Ż. Komar, M. Rydiger i W. M. Schwarza, Kraków 2014.
- Mitosek Zofia, *Literatura i stereotypy*, Wrocław 1974.
- Mytych-Forajter Beata, *Zwierzęta na zakręcie*, Warszawa 2017 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/mytychdruk.pdf>).
- *Narody i stereotypy*, pod red. Teresy Walas, Kraków 1995.

- Nitsche Peter, *Stereotypy narodowe dotyczące Polski i Polaków w Niemczech w XIX w.*, Poznań 2000.
- Pobłocki Kacper, *Chamstwo*, Wołowiec 2021.
- Pobłocki Kacper, *Kapitalizm. Historia krótkiego trwania*, Warszawa 2017.
- Pollack Martin, *Po Galicji: o chasydach, Hucutach, Polakach i Rusinach. imaginacyjna podróż po Galicji Wschodniej i Bukowinie, czyli Wyprawa w świat, którego nie ma*, przeł. Andrzej Kopacki, Czarne 2007 [lub wyd. wcześniejsze].
- Puchalska Iwona, *Improwizacja poetycka w kulturze polskiej XIX wieku na tle europejskim*, Kraków 2013.
- Radłowski Zygmunt, *Jak narody widzą siebie nawzajem? Stereotypy narodowościowe w Europie na przykładzie Polski i Niemiec*, Warszawa 2018.
- Sieradzka Anna, *Żony modne. Historia mody kobiecej od starożytności do współczesności*, Warszawa 1993.
- Szarota Tomasz, *Niemcy i Polacy. Wzajemne postrzeganie i stereotypy*, Warszawa 1996.
- Tomasik Wojciech, *Inna droga. Romantycy a kolej*, Warszawa 2012 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/srodki-inna-droga.pdf>).
- Tomasik Wojciech, *Romantycy i technika, t. 1*, Warszawa 2017 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/technikat1druk.pdf>).
- Tomasik Wojciech, *Romantycy i technika, t. 2*, Warszawa 2017 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/technikat2druk.pdf>).
- Urbanik-Kopeć Alicja, *Anioł w domu, mrówka w fabryce*, Warszawa 2018.
- Vigarello Georges, *Historia urody. Ciało i sztuka upiększania od renesansu do dziś*, przeł. Maciej Falski, Warszawa 2011.
- Vigarello Georges, *Historia zdrowia i choroby. Praktyki sanitarne od średniowiecza do współczesności*, przeł. Małgorzata Szymańska, Warszawa 2011.
- Wojtyczek Anna, *Tradycja i religia Żydów w literaturze polskiej XIX wieku*, Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 2012.
- *Wokół stereotypów Niemców i Polaków*, pod red. Wojciecha Wrzesińskiego, Wrocław 1993.
- Zielińska Marta, *Granice*, Warszawa 2018 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/granicesrodkidruk.pdf>).
- Zielińska Marta, *Kłopotliwe rozrywki*, Warszawa 2018 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/zielinskarozrywkidruk.pdf>).
- Zielińska Marta, *Pogoda w czasach romantyków*, Warszawa 2017 (wersja online: <https://ibl.waw.pl/pogodasrodekdruk.pdf>).

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej